

Sygn. akt I C 2645/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 września 2019 roku

Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Elżbieta Kuryło - Maciejewska

Protokolant: Joanna Antoniszyn

po rozpoznaniu na rozprawie

sprawy z powództwa **L. G.**

przeciwko (...) **SA w W.**

o zapłatę kwoty 3 690 zł

I/ zasądza od strony pozwanej (...) SA w W. na rzecz powódki L. G. kwotę 3690 zł (trzy tysiące sześćset dziewięćdziesiąt złotych) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 26 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty;

II/ zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 1417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w tym 917 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego;

III/ nakazuje stronie pozwanej uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie kwotę 185 zł tytułem nieuiszczonej przez powódkę opłaty sądowej oraz kwotę 290,92 zł tytułem zwrotu wydatków na opinię biegłego.

Sygn. I C 2645/17

UZASADNIENIE

Powódka L. G. w pozwie przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W. wniosła o zasądzenie kwoty 3690 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 26 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu pełnomocnik powódki wskazał, że w dniu 14 września 2016 r. doszło do zdarzenia drogowego, w wyniku którego uszkodzony został pojazd marki T. (...) nr rej. (...) użytkowany przez poszkodowaną L. G., a sprawca kolizji posiadał umowę ubezpieczenia ze stroną pozwaną. Powódka w dniu 15 września 2016 roku zawarła z firmą (...) umowę najmu pojazdu zastępczego marki O. (...) (H) o numerze rejestracyjnym (...), przy czym strony ustaliły wynagrodzenie za każdy dzień wynajmu w kwocie 100 zł netto. Pojazd zastępczy został wydany powódce w dniu 15 września 2016 roku, a zwrócony w dniu 10 listopada 2016 roku i z tego tytułu wystawiona została faktura P. na kwotę 3690 zł brutto.

Strona pozwana nie wypłaciła powódce powyższej kwoty. Powódka zgłosiła roszczenie o zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego, przesyłając umowę najmu i inną niezbędną dokumentację.

W dniu 19 września 2019 roku Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym uwzględnił żądanie pozwu.

W sprzeciwie do nakazu zapłaty pełnomocnik strony pozwanej wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powódki kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pełnomocnik strony pozwanej przyznała, że w chwili zdarzenia, tj. 14 września 2016 roku pozwane towarzystwo udzielało ochrony ubezpieczeniowej sprawcy szkody w pojeździe T. (...) nr rej. (...).

Strona pozwana otrzymała zgłoszenie szkody z dnia 15 września 2016 roku dotyczącej samochodu marki T. (...) nr rej. (...), którą zarejestrowała pod numerem (...). W toku postępowania powódka zgłosiła się również z żądaniem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego na okres naprawy, przedkładając jedynie fakturę proforma.

Wskazała, że odmówiła wypłaty odszkodowania ze zgłoszonego tytułu, ponieważ powódka do dnia wytoczenia powództwa nie przedłożyła wymaganej faktury za najem pojazdu zastępczego.

Wskazała również, że powódka nie poniosła kosztu wynajmu pojazdu, gdyż scedowała wierzycelność z tego tytułu na wynajmującego. Pełnomocnik pozwanego zarzuciła, że powódka nie udowodniła, by koszty stwierdzone fakturą załączoną do pozwu pozostawały w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem z dnia 06.11.2016 r. Zakwestionowała również zasadność ustalenia odszkodowania przy uwzględnieniu stawki 100 zł netto za dobę. Podniosła, że na poszkodowanym z mocy prawa ciąży obowiązek minimalizacji szkody. Poszkodowana na etapie zgłoszenia szkody została poinformowana o możliwości wynajmu auta za pośrednictwem (...), z czego jednak nie skorzystała. Mimo gotowości ze strony pozwanej do przedstawienia stosownej oferty, pozwana zrezygnowała ze współpracy z nią, naruszając tym samym wskazany wyżej obowiązek minimalizacji szkody.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 14 września 2016 roku doszło do zdarzenia drogowego, w wyniku którego uszkodzony został pojazd marki T. (...) nr rej. (...), należący do powódki L. G.. Sprawca kolizji posiadał ważną umowę ubezpieczenia zawartą ze stroną pozwaną (...) Spółką Akcyjną w W.. Powódka niezwłocznie zgłosiła szkodę powstałą w jej pojeździe do ubezpieczyciela w celu jej likwidacji, w ramach polisy OC sprawcy.

W wyniku zdarzenia z dnia 14 września 2016 roku pojazd powódki T. (...) miał uszkodzony zderzak, halogen, rurkę klimatyzacji, błotnik, nadkole oraz lampę z prawej strony z przodu pojazdu. Naprawa pojazdu łącznie ze sprowadzeniem potrzebnych części zajęła około miesiąca.

Powódka w dniu 15 września 2016 roku, przekazując uszkodzony pojazd do naprawy, zawarła z firmą (...) umowę najmu pojazdu zastępczego. Pojazd zastępczy marki O. (...) (H) rok produkcji 2004 o numerze rejestracyjnym (...) został wydany powódce w dniu zawarcia umowy najmu. Wysokość miesięcznego wynagrodzenia za najem pojazdu zastępczego została określona ma kwotę 100 zł netto za każdy dzień najmu.

Dowód:

- kserokopia umowy najmu samochodu z dnia 15 września 2016 r. (k. 11-13)

-kserokopia protokołu przekazania pojazdu z dnia 15 września 2016 r. (k.10)

Firma (...) w dniu 10 listopada 2016 roku wystawiła fakturę proforma na kwotę 3690 zł, która zobowiązywała powódkę do uiszczenia opłaty za 30- dniowy okres użytkowania pojazdu. Pismem z dnia 21 listopada 2016 roku T. P. wezwał stronę pozwaną do zapłaty kwoty 3690 zł tytułem najmu pojazdu zastępczego. Został on uprawniony przez powódkę do odbioru odszkodowania i do wglądu w dokumentację związaną z likwidacją szkody. Powódka nie scedowała na niego wierzycelności z tytułu najmu pojazdu zastępczego. Strona pozwana pomimo wielokrotnych wezwań do zapłaty nie uregulowała należności. Ostatecznie to powódka uiszczyła na rzecz T. P. należność z tytułu najmu pojazdu zastępczego.

Dowód:

- dokumenty zawarte w aktach postępowania likwidacyjnego strony pozwanej nr (...) (k.45);
- kserokopia pisma z dnia 19 maja 2017 roku(k.19);
- kserokopia pisma z dnia 30 maja 2017 roku (k. 20);
- kserokopia faktury proforma nr 1/11/2016 z dnia 10 listopada 2016 r.(k.14);
- zeznania świadka T. P..

W okresie obowiązywania umowy najmu pojazdu zastępczego zawartej przez powódkę z (...) T. P. średnia wartość najmu samochodu w klasie pojazdów z grupy C tj. średniej niższej porównywalnej z O. (...) wynosiła 103 zł netto (127 zł brutto), zatem koszt najmu pojazdu zastępczego, którego dotyczyła faktura proforma nr 1/11/2016 wynosi 3.090 zł netto (3.800 zł brutto)

Dowód:

- opinia biegłego sądowego K. G. z dnia 01 lutego 2019 r. (99-113)

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w całości.

W rozpoznawanej sprawie bezsporne jest, że w dniu 14 września 2019 roku samochód osobowy marki T. (...) nr rej. (...) stanowiący własność powódki L. G. uczestniczył w kolizji drogowej, w wyniku której został uszkodzony, a sprawca tej kolizji kierował pojazdem, który był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych przez stronę pozwaną.

Powódka domagała się w niniejszej sprawie zapłaty odszkodowania obejmującego koszt najmu pojazdu zastępczego, z którego korzystała przez 30 dni w czasie naprawy jej samochodu uszkodzonego w kolizji z dnia 14 września 2016 roku, a który wyniósł 3.690 zł. Powódka poniosła ten koszt z własnych środków, albowiem strona pozwana odmówiła jej wypłaty odszkodowania z tego tytułu.

W toku przeprowadzonego postępowania nie potwierdziły się zarzuty strony pozwanej, jakoby powódka scedowała wierzytelność z tytułu najmu pojazdu zastępczego na T. P., który – co jednoznacznie wynika z dokumentów znajdujących się w aktach postępowania likwidacyjnego- był przez powódkę upoważniony jedynie do odbioru odszkodowania z tego tytułu oraz przeglądania dokumentacji związanej z likwidacją szkody.

Sporny pozostawał także zakres odpowiedzialności ubezpieczyciela, co do obowiązku zapłaty odszkodowania obejmującego koszt najmu pojazdu zastępczego.

Wysokość odszkodowania ubezpieczeniowego świadczonego z tytułu ubezpieczenia OC jest zakreślona granicami odpowiedzialności cywilnej posiadacza, kierowcy samochodu, którego odpowiedzialność wynika z art 436 § 2 k.c. Do rozstrzygnięcia o odszkodowaniu ubezpieczeniowym przy ubezpieczeniu OC koniecznym było zatem odwołanie się do reguł k.c. odnoszących się do zakresu odszkodowania, w szczególności do przepisu art. 361 § 1 i 2 k.c. Nakazują one przestrzeganie zasady pełnego odszkodowania w granicach adekwatnego związku przyczynowego (por. np. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2001 r., III CZP 68/01, OSP 2002, z. 7-8, poz. 103, czy uchwałę z dnia 21 marca 2003 r., III CZP 6/03, OSNC 2004, z. 1, poz. 4). Podstawową funkcją odszkodowania jest bowiem kompensacja, co oznacza, że odszkodowanie powinno przywrócić w majątku poszkodowanego stan rzeczy naruszony zdarzeniem wyrządzającym szkodę, nie może ono jednak przewyższać wysokości faktycznie poniesionej szkody. Oceny, czy poniesienie określonych kosztów mieści się w ramach szkody i normalnego związku przyczynowego, jak podkreślał Sąd Najwyższy, należy dokonywać na podstawie indywidualnej sytuacji poszkodowanego i konkretnych okoliczności

sprawy (por. np. uzasadnienia wyroku z dnia 20 lutego 2002 r., V CKN 1273/00 niepubl. czy wyroku z dnia 16 maja 2002 r., V CKN 1273/00 niepubl.).

Przyjęte orzecznictwo sądów powszechnych, wskazuje, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego nie służącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego (uchwała SN z 17.11.2011r., III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28). Utrata zatem możliwości korzystania z pojazdu stanowi negatywne następstwo majątkowe, zaś wydatki, które służą ograniczeniu (wyłączeniu) tego negatywnego następstwa należy kwalifikować jako szkodę majątkową podlegającą naprawieniu w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej ubezpieczyciela wynikającej z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Sąd Najwyższy podkreślił przy tym znaczenie dwóch kryteriów – celowości wydatków oraz ich ekonomicznego uzasadnienia.

Za wydatek niezbędny (celowy) należy uznać wydatek poniesiony na korzystanie z innego pojazdu w takim zakresie, w jakim poszkodowany korzystałby ze swojego samochodu, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Wydatki ekonomicznie uzasadnione to wydatki na najem pojazdu zasadniczo o podobnej klasie do pojazdu uszkodzonego lub zniszczonego, poniesione w oparciu o stawki czynszu najmu, które obowiązują na danym rynku lokalnym (ceny rynkowe za tego typu usługi) i w czasie naprawy pojazdu mechanicznego lub do czasu nabycia nowego pojazdu.

W niniejszym postępowaniu pełnomocnik strony pozwanej nie kwestionowała celowości kosztów najmu pojazdu zastępczego przez poszkodowaną. Zarzuciła jednak, iż okres najmu pojazdu był dowolny i nieudowodniony, a jego stawka zawyżona. Powódka nie wykazała zainteresowania, ani stawką dobową za najem pojazdu, ani czasem koniecznym do jego naprawy, oczekując, że ubezpieczyciel pokryje każdą kwotę z tego tytułu; czym spowodowała zwiększenie wymiaru szkody i naruszyła obowiązek wynikający z art. 826 § 1 k.c. Przy formułowaniu wskazanego zarzutu pełnomocnik strony pozwanej zdawał się nie zauważać, iż powódka wynajmując pojazd zastępczy, zdecydowała się na pojazd zdecydowanie niższej jakości, niż jej własny, przez co bez wątplenia zapłaciła niższą stawkę za wynajem.

Na podstawie nie zakwestionowanych zeznań świadka T. P., Sąd ustalił, iż naprawa pojazdu powódki wraz z zamówieniem i oczekiwaniem na niezbędne części zamienne trwała 30 dni.

Najem pojazdu zastępczego zakończył się również w terminie 30 dni kalendarzowych. Zdaniem Sądu, przy uwzględnieniu niekwestionowanych uszkodzeń w pojeździe powódki i doświadczenia życiowego, w krótkim czasie, zdołała ona naprawić swój pojazd i do minimum skrócić okres wynajmowania samochodu zastępczego.

Sporną w niniejszym postępowaniu była również stawka najmu pojazdu wynajętego przez poszkodowaną, która wynosiła 100 netto zł za dobę.

Sąd Najwyższy wskazał, że odszkodowanie przysługujące od ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej za uszkodzenie pojazdu, obejmuje niezbędne i ekonomicznie uzasadnione koszty naprawy ustalone według cen występujących na lokalnym rynku. Ze względu na relatywność zastosowanego kryterium, zdaniem Sądu, zasadne jest również uwzględnienie takiego sposobu i zasad do ustalenia wysokości odszkodowania w sprawach o zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego. Nie kwestionowane jest prawo poszkodowanego do wyboru przez niego warsztatu samochodowego mającego dokonać naprawy, a miarodajne w tym zakresie powinny być ceny stosowane przez ten warsztat naprawczy. Poszkodowany nie ma zatem również obowiązku poszukiwać firmy, która wynajmuje pojazdy zastępcze najtaniej.

Z opinii biegłego sądowego K. G. z dnia 01 lutego 2019 roku wynika, że stawki najmu pojazdu o tej samej klasie co pojazd poszkodowanej, wahają się w granicach od 79 zł netto do 155 zł netto, a średnia dobowa stawka najmu pojazdu z segmentu typu C, tj. średniej niższej porównywalnej z O. (...) wynosi około 103 zł netto przy uwzględnieniu najmu średnioterminowego, tj. około 1 miesiąca. Zdaniem Sądu, przy uwzględnieniu tych informacji i braku innych wniosków dowodowych stron, w tak określonych granicach stawek, można bez odwołania się do wiedzy specjalnej stwierdzić,

że stawka za dobę najmu samochodu wynajętego przez powódkę mieści się w ramach „stawek występujących na rynku lokalnym”. W sytuacji natomiast, gdy strona pozwana kwestionowała wysokość odszkodowania w tym zakresie, twierdząc, że jest to stawka rażąco wygórowana, to na niej spoczywał ciężar dowodu zgodnie z art 6 k.c. i 232 k.p.c. Tymczasem pozwana nie podjęła żadnej inicjatywy dowodowej w celu wykazania prawdziwości tego twierdzenia.

Zdaniem Sądu, nie uzasadniony jest zarzut pozwanej dotyczący braku współdziałania poszkodowanej z ubezpieczycielem. Nie można bowiem nakładać na poszkodowanego obowiązku informowania ubezpieczyciela o zamiarze wynajmu pojazdu zastępczego i korzystania w tym zakresie z usług podmiotu współpracującego z ubezpieczycielem. Tym bardziej, że jak wynika z dokumentacji zgromadzonej w aktach postępowania likwidacyjnego, powódka została poinformowana przez stronę pozwaną o możliwości wynajęcia pojazdu zastępczego za jej pośrednictwem już po tym, jak pozwane towarzystwo powzięło wiedzę na temat korzystania przez powódkę z pojazdu zastępczego.

Powódka uiściła z własnych środków pieniężnych opłatę za najem, a wysokość stawki samodzielnie ustalił podmiot wynajmujący.

Sąd podziela w tym zakresie stanowiska wyrażone już w podobnych sprawach przez Sądy powszechne, w tym również przez Sąd Rejonowy Wrocław Śródmieście we Wrocławiu, który w uzasadnieniu do wyroku z dnia 15.05.2014 r. w sprawie sygn. IX C 496/14 wskazał, za uzasadnieniem Sądu Najwyższego do uchwały z dnia 17 listopada 2011 r. (III CZP 5/11), że strata majątkowa powstaje dopiero z chwilą poniesienia kosztów najmu pojazdu zastępczego, co nie oznacza, że poszkodowany może domagać się zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego tylko, jeśli faktycznie poniósł te koszty poprzez zapłatę stosownej kwoty na rzecz podmiotu, od którego został wynajęty pojazd zastępczy. Sąd Najwyższy wskazał, że co do roszczeń o naprawienie szkody powstałej bezpośrednio w pojeździe w orzecznictwie ukształtował się pogląd, że naprawa uszkodzonego pojazdu nie jest warunkiem wypłaty odszkodowania, bo istotne znaczenie ma fakt powstania szkody, a nie jej naprawienie. Analizując zaś, czy osoba fizyczna nie prowadząca działalności gospodarczej może domagać się zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego, Sąd Najwyższy zaznaczył, że poszkodowanemu nie przysługuje roszczenie z tytułu samej utraty możliwości korzystania z uszkodzonego pojazdu, a szkoda powstanie dopiero w związku z uzyskaniem pojazdu zastępczego, łączącego się z koniecznością zapłaty czynszu najmu. Poszkodowany musi zatem wykazać, że faktycznie skorzystał z pojazdu zastępczego. Dochodzenie zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego nie jest uzależnione od faktycznego opłacenia kosztów pojazdu zastępczego, ale od wykazania uszczerbku w majątku w związku z korzystaniem z pojazdu zastępczego. Uszczerbek w majątku w związku z tym powstaje zaś nie tylko w sytuacji opłacenia za najem tego pojazdu, ale także wówczas, kiedy jedynie wystawiona została faktura z tego tytułu. W tej sytuacji bowiem majątek poszkodowanego doznaje uszczerbku w postaci długu. Powódka przedkładając fakturę proforma za najem pojazdu zastępczego udowodniła, że jej majątku powstał uszczerbek w związku z korzystaniem z pojazdu zastępczego. Pozwana jako zobowiązana do zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego mogłaby uwolnić się od obowiązku opłacenia przedłożonej faktury, gdyby wykazała, że poszkodowana faktycznie nie wynajmowała pojazdu zastępczego, a faktura jest fikcyjna. W niniejszej sprawie dowód taki nie został przeprowadzony, co więcej pozwana nie podniosła takiego zarzutu.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie przepisu art. 361 § 1 i 2 k.c., art. 363 § 1 k.c., art. 436 k.c., art. 509 § 1 k.c., art. 822 § 1 k.c. w zw. z art. 805 § 1 k.c. oraz art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, Sąd orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

Żądanie powódki dotyczące zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie znajduje uzasadnienie w treści przepisów art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu

Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Powódka zgłosiła szkodę w omawianym zakresie w dniu 21 listopada 2016 r., i po upływie 30 dni roszczenie odszkodowawcze powinno zostać spełnione. Zasadne jest zatem domaganie się odsetek za opóźnienie od dnia 26 grudnia 2016 r.

Na mocy przepisu art. 98§1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

Zgodnie z przepisem art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez radcę prawnego zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

W świetle wskazanego przepisu do kosztów procesu poniesionych przez powoda należało zaliczyć: wynagrodzenie radcy prawnego w kwocie 900 zł oraz żadaną opłatę skarbową od odpisu pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, co daje łącznie kwotę 917 zł, a także uiszczoną przez powódkę zaliczkę na poczet opinii biegłego w kwocie 500 zł, w sumie 1417 zł. Zatem strona pozwana, która przegrała sprawę w 100% jest zobowiązana do zwrotu na rzecz powódki kwoty 1417 zł.

Stosownie do przepisów art. 83 ust. 2 i art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych, Sąd nakazał stronie pozwanej zapłacić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie kwotę 280,92 zł tytułem zwrotu wydatków tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa na opinię biegłego oraz kwotę 185 zł tytułem nieziszczonej przez powódkę opłaty od pozwu; w sumie 475,92. Zgodnie bowiem ze wskazanym przepisem kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, oraz tymi wydatkami, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu.